

VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIONTI

Nykytilanne vastaan pohjaesitys

4/2026 – HOLLOLAN KUNNASSA

valmistelijat: Sivistys- hyvinvointijohtaja, aluerehtori, varhaiskasvatuspäällikkö ja suunnittelija

Hollola

SISÄLLYSLUETTELO

1	Johdanto	3
2	Nykytilan kuvaus	3
3	PÄÄTÖSVAIHTOEHTOJEN VERTAILU	5
4	Yhteenvedot.....	14
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	16

1 JOHDANTO

Miksi vaikutusten arviointi (VEA) tehdään?

Tämän ennakkovaikutusten arvioinnin toteutuksessa on nojattu [Kuntaliiton suositukseen vaikutusten ennakoarvioinnista kunnallisessa päätöksenteossa](#), Kuntaliiton mallintamaan valmisteluprosessiin sekä Hollolan kunnan Ennakkovaikutusten arvioinnin – valmistelijan ohjeeseen (2023). Vaikutusten ennakoarvioinnin avulla voidaan tunnistaa ja arvioida päätösten vaikutuksia oppilaiden hyvinvointiin, koulutuksen laatuun ja saatavuuteen sekä alueelliseen tasa-arvoon. Hollolan kunnassa VEA:n toteuttaminen nykytilanteen ja pohjaesityksen välillä auttaa varmistamaan, että päätökset tukevat kunnan strategisia tavoitteita ja edistävät kaikkien oppilaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia laadukkaaseen opetukseen. Näin voidaan valita paras mahdollinen ratkaisu kokonaisuuden kannalta.

2 VARHAISKASVATUKSEN JA PERUSOPETUKSEN PALVELUSUUNNITELMA

FCG Oy:n laatima palvelutarpeen arviointiselvitys yhteenvedoyleistilannekuvasta/johtopäätöksistä:

- Keskeinen muutos, mikä laajasti koskee koko kuntakenttää on syntyvyyden lasku ja lasten määrän vähenemä. Vuoteen 2032 kuntien perusopetuksessa on lähes -100 000 lasta vähemmän ja vastaava luku Hollolassa on lähes -600
- Lasten määrän väheneminen tarkoittaa pienissä kouluissa entistä enemmän muutaman oppilaan ryhmiä ja vuosiluokkien yhdistämissä, joita ei voida pitää pedagogisesti järkevinä ja taloudellisesti kannattavina ratkaisuna.
- Alkuluokkatoiminnan jatkaminen supistuvien oppilasmäärien näkökulmasta johtaa tilanteisiin, jossa resurssointi on kohtuuttoman suurta suhteessa lapsimäärään. Jatkaminen edellyttäisi uudenlaista työnjakoa ja tehokkaampaa resurssointia.
- Nykyiset kuusi oppilaaksiottoaluetta estävät optimaalisen oppilaan ohjauksen ja myös kyläkoulujen tukemisen.
- Oppilasmäärien tasaaminen koulujen välillä tulee tehdä järkevällä ja oppilaiden yhtenäistä koulupolkua tukevalla tavalla.

- Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kustannukset ovat kokonaisuutena selvästi yli maan keskiarvon ja saman viiteryhmän kuntien vastaavien kustannusten e/lapsi.
- Koulurakennusten laajuustarkastelut osoittavat tehotonta tilankäyttöä ja tilojen ylikapasiteettia.
- Varhaiskasvatuksen ja koulujen investointitarpeet vuoteen 2036 ovat yhteensä 6,7 miljoonaa euroa.
- Sivistys- ja varhaiskasvatuspalveluiden osuus kunnan käyttötaloudesta on n. 75 %. Lasten määrän väheneminen vaikuttaa myös valtionosuuksia vähentäen. Valtionosuuksien laskennallinen muutos vuoteen 2032 on -1,7 miljoonaa euroa (ilman indeksikorotuksia)
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämisen kustannukset eivät laske samassa tahdissa kuin lasten määrä laskee vaan kustannussäästöt edellyttävät myös erillisiä toimenpiteitä kuten palveluverkon tarkastelua. Toimintakatteen vuotuinen ennakoitu kasvu ylittää verorahoituksen heikon vuotuisen kasvun. Tämä heikentää vuosikatetta ja yhdistettynä investointeihin lisää kunnan velkaantumista.
- Kunnan on tarkoituksenmukaista kohdentaa huomio oppilasvirtojen hallintaan ja oppilasmäärien tasaamiseen, resursseja säästävään opetuksen organisointiin ja oppilaiden opetussuunnitelmallisen jatkumon varmistamiseen

Kunnanhallituksen 2.2.2026 kokouksessa ei tehty jatkovalmistelua linjaavia päätöksiä, vaan se päätti pyytää sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan sekä elinvoimavaliokunnan kannat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman pohjaehdotukseen.

Palvelusuunnitelman jatkovalmistelun pohjaehdotukseen sisältyy seuraavat kohdat:

- Tarkastellaan oppilaaksiottoalueiden määrän vähentämistä yhdeksi.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilankäytön tiivistämistä ja pienimpien yksiköiden (Herrala, Koulurinne) lakkauttamista.
- Tarkastellaan joidenkin päiväkotien investointitarpeiden poistamista siirtämällä päivähoidon tiloja koulujen yhteyteen.
- Tarkastellaan oppilaiden yhtenäisemmän koulupolun mahdollistamista.
- Tarkastellaan Heinsuon koulun muodostamista 0-9 -lk kouluksi, jolloin Salpakankaalle muodostuisi kaksi yhtenäiskoulua.
- Tarkastellaan valmisteilla olevan erillisselvityksen pohjalta alkuluokkatoiminnan ja oppimisen tuen järjestämistä.

3 PÄÄTÖSVAIHTOEHTOJEN VERTAILU

NÄKÖKULMA

LAPSI

vaikutuskohde

Terveys ja hyvinvointi

(Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki)

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

NYKYTILANNE JATKUU		POHJAESITYS	
lyhyt aikaväli	pitkä aikaväli	lyhyt aikaväli	pitkä aikaväli
0	-1	1	2
<ul style="list-style-type: none"> • Mahdollisuudet laajempaan ja paremmin kohdistettuun ja resursoituun tukeen • Paremmat mahdollisuudet kohdistettuun palveluun • Opiskeluhoolto • Lapsi-/oppilaskohtainen tuki 			
0	-1	1	2
<ul style="list-style-type: none"> • Laajemmat sosiaaliset verkostot • Ikätasoinen huomioiminen, ei yhdysluokkia • Tasavertaiset palvelut 			

Tietoyhteiskuntataidot

0	0	1	1
<ul style="list-style-type: none"> • Enemmän mahdollisuuksia ja paremmat puitteet • Laajempi ammatillinen osaaminen • Parempi tuki tietoyhteiskuntataitojen oppimiseen			

Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus

-1	-1	1	1
<ul style="list-style-type: none"> • Laajemmat ja keskitetyimmät palvelut • Opiskeluhoitopalvelut • Oppimisen tuki • Aamu- ja iltapäivätoiminta			

Lasten ihmissuhteet

0	-1	1	2
<ul style="list-style-type: none"> • Laajemmat mahdollisuudet ikätasoiseen seuraan • Lapset oppivat toimimaan isommissa ja moninaisissa ryhmissä • Uusien ystävyyssuhteiden luominen • Useampi kasvattaja/opettaja mahdollistaa erilaiset vuorovaikutussuhteet			

Lasten mahdollisuus harrastaa tai viettää vapaa-aikaa

0

0

1

1

- Harrastuspaikat
- Harrastusmahdollisuudet
- Kerhotoiminta

Lasten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

0

0

1

1

- Osallisuuden mahdollisuudet kasvavat (oppilaskunta, kilpailut ja tapahtumat)

Lasten turvallisuus tai turvallisuuden tunne

0

0

1

1

- Optimaaliset ryhmäkoot
- Verson ja Kiva Koulu toteuttaminen mahdollistuu

Vaikutukset lasten koulupäivään

0

1

-2

-2

- Välimatkat
- Koululaiskuljetukset
- IP-toiminta, turvallinen iltapäivä

Vaikutukset lasten opetukseen ja koulupolkuun

0	-1	1	2
<ul style="list-style-type: none"> • Laajempi henkilökunnan osaaminen ja sen hyödyntäminen • Enemmän mahdollisuuksia monipuolisempaan tekemiseen / oppimiseen • Kaikki alueen lapset menevät samaan kouluun, kaverisuhteiden pysyvyys • Opiskeluhoitopalveluiden saavutettavuus • Optimaaliset opetusryhmät			

YMPÄRISTÖ:

Vaikutukset ympäristöön

Elinolot, liikkuminen, viihtyvyys, luonnon monimuotoisuus, ilmasto, maaperä, kaupunkikuva tai kulttuuriperintö

0	0	0	0
<ul style="list-style-type: none"> • Ei vaikutuksia			

ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ:

Vaikutukset organisaation ja kuntakonsernin toimintaan Vaikutukset eri palveluihin (esim. varhaiskasvatus, nuorisopalvelut, koulutuspalvelut, liikuntapalvelut)	0	-1	1	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Keskitetyt palvelut • Palveluiden saavutettavuus • Palveluiden varmistaminen			
Tietosuojavaikutukset	-1	-2	1	2
	<ul style="list-style-type: none"> • Tietoverkkoyhteydet • Arkistointi • Tietosuoja			
Muutokset johtamisjärjestelmään sekä toimivalta ja vastuunjako-muutokset	0	0	1	2
	<ul style="list-style-type: none"> • Esihenkilö paremmin saatavilla • Toimintamallien yhtenäistyminen, tasalaatuisuus jatkumona • Lukujärjestyksen helpottuminen • Poissaolojen paikkaaminen helpottuu • Rekrytointi helpottuu			

Organisaation tehtävien määrä, laatu ja menettelytavat

0	0	1	2
<ul style="list-style-type: none"> • Hallinnollisten tehtävien määrä, keskittäminen • Osaamisen monipuolisuus ja sen hyödyntäminen • Toiminnan kehittäminen on ketterämpää • Tasalaatuisuus			

Työtehtävät/-aika

0	-1	1	2
<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyön helpottuminen • Resurssien käyttö (esim. sijaisjärjestelyt) • Työtehtävien päällekkäisyys vähenee			

Henkilöstön koulutus /työkyky, hyvinvointi, turvallisuus, osaaminen ja yhdenvertaisuus

0	-1	2	2
<ul style="list-style-type: none"> • Parempi kollegiaalinen tuki • Osaamisen jakaminen • Yhteisöön kuulumisen tunne • Osallisuuden kokemus • Koulutuksiin osallistumisen mahdollisuudet paranevat			

Organisaation raportointi-, viestintä-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet sekä kielelliset velvollisuudet

0	0	1	1
<ul style="list-style-type: none"> Tiedottaminen ja viestintä tiivistyy yksiköiden vähentyessä			

Kumppanuudet: hyvinvointialue/kunta, järjestöt, yritykset ja yhteisöt

0	0	1	2
<ul style="list-style-type: none"> Opiskeluhoitopalvelut Harrastamisen Suomen mallin kerhot			

Opetus ja opetusjärjestelyt

0	0	2	2
<ul style="list-style-type: none"> Monipuolisemmat tilat, suurempi liikuntasali Paremmat mahdollisuudet osaamisen jakamiseen Katsomusaineet Lukujärjestys, ryhmittelyt			

TALOUS:

Yhteys paikallisiin yrityksiin (vaikutukset yritysten toimintaedellytyksiin, kustannuksiin, investointeihin, työvoiman saantiin, logistiikkaan tai haluun sijoittaa kunnan alueelle)

0	-1	1	1
• Työvoiman saatavuus			

Väestöryhmien sekä kotitalouksien asema ja käyttäytyminen

0	0	-1	-1
• Lähipalvelut siirtyvät kauemmas			

Seudun työllisyys

0	0	-1	-1
• 1-3 htv vähennys			

Elinvoima
Tuottavuus

-1	-2	2	3
• Kiinteistön ylläpitokulut • Keittiö ja siivoustyöt			

Päätöksen linja suhteessa aikaisempiin päätöksiin

- Alkuluokkatoiminta
- Valiokunnan päätös opetusryhmien koosta

YHTEYS KUNNAN STRATEGIAAN:

Millaisia yhteyksiä päätösehdotuksella on kunnan strategiaan?

Hyvinvoiva Hollola

Teemme vastuullisia päätöksiä, joilla mahdollistamme:

- arvostavia kohtaamisia sujuvan arjen, palvelut ja toimivan yhteistyön
- kulttuurin ja liikunnan riemun

Houkutteleva Hollola

Tasapainoisella taloudella vahvistamme onnistumisen kokemuksia ja edistämme mahdollisuuksia:

- viihtyisään ympäristöön ja kestäväan luontosuhteeseen
- kasvuun, elinvoimaan ja investointikykyyn
- oppimiseen, työhön ja yrittämiseen

4 YHTEENVEDOT

NÄKÖKULMA

Vaikutuskohde:	Nykytilanne jatkuu		Pohjaesitys	
	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli
LAPSI				
Terveys ja hyvinvointi	0	-1	1	2
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo	0	-1	1	2
Tietoyhteiskuntataidot	0	0	1	1
Palveluiden saatavuus, saavutettavuus	-1	-1	1	1
Lasten ihmissuhteet	0	-1	1	2
Lasten mahdollisuus harrastaa tai viettää vapaa-aikaa	0	0	1	1
Lasten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet	0	0	1	1
Lasten turvallisuus tai turvallisuuden tunne	0	0	1	1
Vaikutukset lasten koulupäivään	0	1	-2	-2
Vaikutukset lasten opetukseen ja koulupolkuun	0	-1	1	2
YHTEENSÄ	-1	-4	7	11

YMPÄRISTÖ	Vaikutukset ympäristöön	0	0	0	0
------------------	-------------------------	---	---	---	---

ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ	Vaikutukset organisaation ja kuntakonsernin toimintaan	0	-1	1	1
	Tietosuojavaikutukset	-1	-2	1	2
	Muutokset johtamisjärjestelmään sekä toimivalta ja vastuunjakomuutokset	0	0	1	2

	Organisaation tehtävien määrä, laatu ja menettelytavat	0	0	1	2
	Työtehtävät/-aika	0	-1	1	2
	Henkilöstön koulutus/työkyky, hyvinvointi, turvallisuus, osaaminen ja yhdenvertaisuus	0	-1	2	2
	Organisaation raportointi-, viestintä-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet sekä kielelliset velvollisuudet	0	0	1	1
	Kumppanuudet: hyvinvointialue/kunta, järjestöt, yritykset ja yhteisöt	0	0	1	2
	Opetus ja opetusjärjestelyt	0	0	2	2
	YHTEENSÄ	-1	-5	11	16

TALOUS	Yhteys paikallisiin yrityksiin	0	-1	1	1
	Väestöryhmien sekä kotitalouksien asema ja käyttäytyminen	0	0	-1	-1
	Seudun työllisyys	0	0	-1	-1
	Elinvoima, Tuottavuus	-1	-2	2	3
	Päätöksen linja suhteessa aikaisempiin päätöksiin	-1	-2	1	2
	YHTEENSÄ	-2	-5	2	4

YHTEYS KUNTA-STRATEGIAAN	Hyvinvoiva Hollola	1	-1	1	2
	Houkutteleva Hollola	0	0	1	2
	YHTEENSÄ	1	-1	2	4

KAIKKI YHTEENSÄ	-3	-15	22	35
------------------------	-----------	------------	-----------	-----------

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tehdyn vaikutusten arvioinnin perusteella varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelut pystyttäisiin järjestämään ilman Herralan päiväkotia ja koulua. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toiminta on näin järjestäen täyttö- ja käyttöaste huomioiden taloudellisempaa ja tarkoituksenmukaisempaa.

Vaikutuksia on arvioitu lasten, henkilöstön ja palveluiden näkökulmista. Asiakasmäärien muutokset on huomioitu kiinteistöjen kapasiteettia arvioitaessa. Keskitetyt palvelut mahdollistavat resurssien joustavamman käytön ja nopeamman reagoinnin asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin. Tämä voi parantaa palveluiden laatua ja saavutettavuutta.

Palveluiden keskittäminen vähentää henkilöstötarvetta seuraavina vuosina. Henkilöstön rekrytointi nähdään helpompana hieman isompaan yksikköön, joka on mahdollisesti lähempänä ja julkisten kulkuvälineiden avulla saavutettavissa paremmin. Opettajilla on paremmat mahdollisuudet kollegiaaliseen tukeen ja opetushenkilöstön erikoistumisilla saadaan laajempaa osaamista lasten opetukseen. Osaamisen jakaminen on myös ketterämpää.

Opetukseen ja varhaiskasvatukseen ohjatut resurssit ovat tehokkaammassa käytössä tulevaisuudessa. Lapsille pystytään tarjoamaan monimuotoiset, ajanmukaiset ja terveet tilat sekä laajemmat harrastusmahdollisuudet. Suuremmat yksiköt tarjoavat lapsille ja aikuisille laajemmat sosiaaliset verkostot, mikä voi edistää sosiaalista kehitystä ja yhteisöllisyyttä.